

คู่มือประชาชนเพื่อป้องกัน

โรคไข้เลือดออก

โดย

งานสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม

สำนักงานปลัด อบต. ทับตีเหล็ก

โทร. 035-969-929

ยุงลายแมลงร้ายดึกดำบรรพ์ที่ฆ่ามนุษย์ได้

การแพร่ระบาดของโรคไข้เลือดออก กำลังเป็นปัญหาใหญ่สร้างความหวาดกลัวให้กับผู้คนทุกเพศทุกวัย ขณะนี้พบว่ามีการระบาดของยุงลายไปแทบทุกจังหวัด รองลงมาคือ ภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคอีสาน จนเกิดความเป็นห่วงกันว่าหากยังไม่สามารถควบคุมการแพร่ระบาดของยุงลาย อาจทำให้ผู้ป่วยไข้เลือดออกสูงสุดในรอบปีที่ผ่านมา

การแพร่พันธุ์ของยุงลาย

ยุงลายเป็นยุงที่ไม่ชอบแสงแดดและลมแรง ดังนั้นจึงมักบินไปไม่เกิน 50 - 80 เมตร นอกจากนี้ยังพบว่ามียุงลายชุกชุมในถุคุฝน เพราะมีอุณหภูมิและความชื้นเหมาะสมแก่การแพร่พันธุ์ ส่วนในถุคุอื่น ๆ พบความชุกชุมของยุงลายลดลงเล็กน้อย

วงจรการเกิดไข้เลือดออก

● แหล่งที่อยู่ของยุงลาย

โดยทั่วไป ยุงลายจะอาศัยและวางไข่ในแหล่งน้ำที่ใสและนิ่งส่วนใหญ่จะเป็นภาชนะเก็บกักน้ำในบ้านมากว่าแหล่งน้ำตามธรรมชาติ

อาการผู้ป่วยโรคไข้เลือดออก

ผู้ป่วยไข้เลือดออกจะมีไข้สูงลอยประมาณ 2-7 วัน ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามตัว ส่วนใหญ่จะมีอาการหน้าแดงมีจุดแดงๆ หรือจุดเลือดออกเล็กๆ ที่แขน ขา รักแร้ และตามลำตัวบางรายมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน เบื่ออาหาร กระสับกระส่าย มือเท้าเย็น ผู้ป่วยมีภาวะช็อกถ้าไม่ได้รับการรักษาอาจเสียชีวิตภายใน 12 -24 ชั่วโมง

การดูแลรักษาเมื่อเป็นไข้เลือดออก

โดยทั่วไปจะรักษาตามอาการและความรุนแรง ถ้าอาการไม่รุนแรงจะหายได้เอง โดยไม่ต้องใช้ยารักษา ในรายที่มีอาการรุนแรงให้รักษาตามอาการ ดังนี้

- + ถ้าผู้ป่วยมีไข้สูง ควรใช้ผ้าชุบน้ำเช็ดตัวเพื่อลดไข้ และป้องกันอาการชักจากไข้สูง
- + หากจำเป็นต้องให้ยาลดไข้ ควรใช้ยาพาราเซตามอล ห้ามให้ยาแอสไพริน เพราะจะทำให้เส้นเลือดเปราะและแตกง่าย
- + ถ้าผู้ป่วยมีอาการอ่อนเพลียหรือขาดน้ำให้ดื่มน้ำผลไม้หรือน้ำตาลเกลือแร่บ่อยๆ
- + ให้รับประทานอาหารอ่อนๆ ย่อยง่าย เช่น ข้าวต้ม โจ๊ก นม น้ำหวาน
- + ติดตามอาการอย่างใกล้ชิด ถ้าเกิดอาการนำช็อก คือ ปัสสาวะน้อยลง กระสับกระส่าย มือเท้าเย็น รอบปากเขียว พร้อมๆ กับ ไข้ลดลง ให้รีบนำส่งโรงพยาบาลทันที

การป้องกันโรคไข้เลือดออก

- ❖ หลีกเลี่ยงไม่ให้ยุงลายกัด โดยให้เด็กนอนกางมุ้ง ในเวลากลางวันหรือไม่เข้าไปอยู่ในที่มีมืดและอับชื้น
- ❖ ทำลาย ยุงตัวแก่โดยการพ่นหมอกควันและให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่
- ❖ ทำลายแหล่งเพาะพันธุ์ยุงลายโดย
 1. ปิดฝาภาชนะเก็บน้ำให้มิดชิด
 2. ใส่ปลากินลูกน้ำ เช่น ปลาหางนกยูงหรือปลากัดในภาชนะเก็บน้ำที่ปิดฝาไม่ได้
 3. ทำลายภาชนะที่มีน้ำขังหรือไม่ใช้แล้ว
 4. ใส่ทรายอะเบท เกลือ น้ำส้มสายชู หรือผง ชักฟอก ลงในจานรองตู้กับข้าวหรือภาชนะที่มีน้ำขัง
 5. หมั่นตรวจสอบลูกน้ำยุงลายในภาชนะที่มีน้ำขังทั้งในและนอกบ้านทุก 7 วัน ถ้าพบให้ทำลายทันที

สาระน่ารู้

- สามารถรู้ว่าเป็นไข้เลือดออกตั้งแต่วันแรกหรือไม่
 - ใน 1-2 วันแรกจะไม่สามารถแยกจากโรคอื่นๆ ได้ จำเป็นต้องนัดมาตรวจร่างกายและอาศัยการตรวจเลือดค่ะ
- จะรู้ได้อย่างไรว่าเป็นไข้เลือดออก
 - ผู้ป่วยจะมีไข้สูงลอย ปวดศีรษะ ปวดเมื่อยตามตัว มีอาการหน้าแดง มีจุดแดงๆ หรือจุดเลือดออกเล็กๆ ตาม แขน ขา รักแร้ และลำตัว
- หากรัดแขนแล้วมีจุดเลือดจะเป็นไข้เลือดออกทุกรายหรือไม่
 - ไม่จริงทุกราย มีเชื้อโรคมามากมายที่ทำให้เกิดจุดเลือดออกแบบไข้เลือดออกได้เช่นกัน
- เมื่อทราบว่าเป็นไข้เลือดออกแล้วต้องดูแลอย่างไร
 - รักษาตามอาการ เช่น ถ้ามีไข้สูงควรให้รับประทานยาพาราเซตามอล เช็ดตัวบ่อยๆ ด้วยน้ำอุ่น ให้รับประทานอาหารอ่อนๆ และเฝ้าติดตามอาการนำก่อนช็อกเพื่อช่วยเหลือได้ทันเวลา